

EUROSTUDENT VII - condițiile sociale și economice ale studenților și studenților din România

-sinteză rezultate studiu-

EUROSTUDENT este un studiu european derulat de un consorțiu internațional de instituții de cercetare și coordonat de Deutsche Zentrum für Hochschul-und Wissenschaftsforschung (DZHW) din Germania. La ultima ediție a studiului au luat parte **26 de țări**, România fiind la a cincea participare.

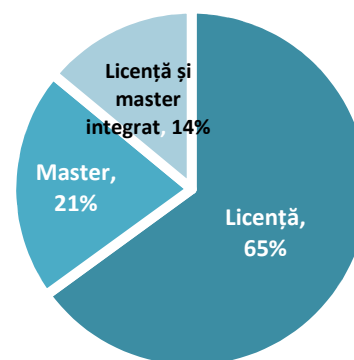
EUROSTUDENT, aflat în cea de-a șaptea etapă de implementare, are ca domeniu de analiză dimensiunea socială a învățământului superior, scopul principal al cercetării fiind colectarea de informații și calcularea unor indicatori comparabili la nivel european privind condițiile sociale și economice ale vieții studenților - constructorii societății bazate pe cunoaștere și punctul central al strategiilor de eficientizare și responsabilizare a învățământului superior. Scopul general al proiectului este de a înțelege cum funcționează din punct de vedere social sistemul de învățământ superior, pornind de la o serie de date comparative culese în fiecare țară participantă la studiu.

Cercetarea din România a fost asigurată de Centrul Național pentru Politici și Evaluare în Educație - Unitatea de Cercetare în Educație (CNPEE - UCE) și Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI). Implicarea într-un astfel de studiu aduce, pe de o parte, un plus de cunoaștere cu privire la populația de studenți din România, iar pe de altă parte, posibilitatea realizării de comparații la nivel european. Nu în ultimul rând, participarea în cadrul unui proiect internațional crește vizibilitatea României la nivel european și contribuie la integrarea sa în spațiul european al învățământului superior și al cercetării științifice.

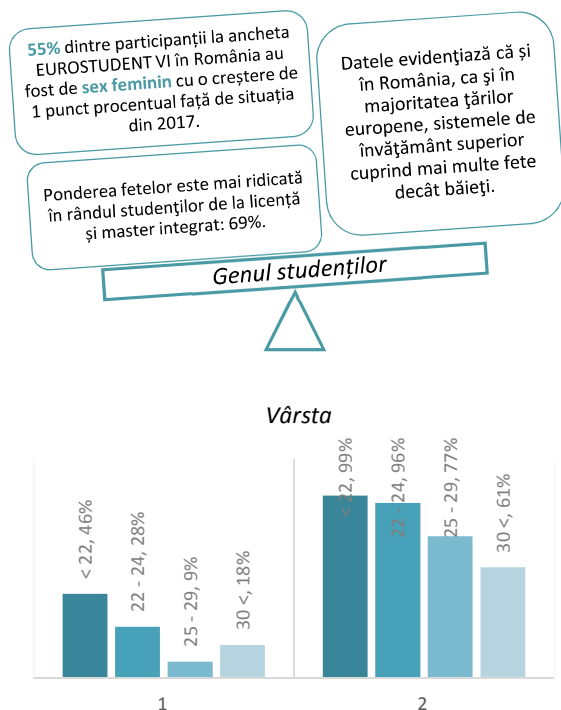
Metodologia studiului

Chestionarul EUROSTUDENT VII a fost trimis întregii populații de studenți considerate eligibile (311.352 studenți), dintre care au răspuns 22.431 de studenți (7,2%). În urma verificării și curățării datelor, conform cerințelor consorțiului, a rezultat un lot de **19.484 de subiecți**, reprezentând **6,3%** dintre cei care au primit invitația de participare. Datele au fost ponderate astfel încât structura eșantionului să corespundă cu cea din populație în ceea ce privește parametri precum sexul, grupa de vârstă, nivelul de studii, domeniul de studii și mărimea centrului universitar. Structura populației de respondenți pe nivel de studiu este sintetizată în graficul din partea dreaptă.

Distributia (%) studenților pe niveluri de studii

I. Caracteristici demografice ale studenților și tranziția către învățământul universitar

În domeniul precum științele educației, științe sociale sau sănătate și asistență socială învață preponderent **femei**. Totodată, în inginerie, prelucrare și construcții servicii, agricultură, și științe veterinare studiază mai degrabă **bărbați**. Statutul de părinte este puțin prezent mai ales în rândul studenților tineri, ponderea fiind similară cu rezultatele din studiul anterior. Aceste persoane se află în principal în grupul de vârstă de peste 31 de ani care se află în tranziție întârziată de la liceu.

13% din studenți respondenți sunt părinți.

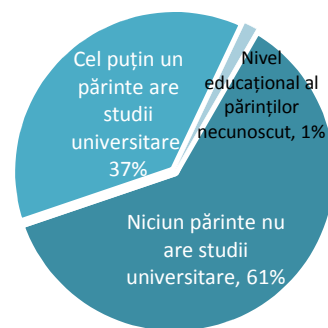
Ceea ce pare să fie caracteristic învățământului superior românesc este prezența slabă a persoanelor cu dizabilități pe băncile facultăților, iar procentul celor care declară că fac parte din acest grup în 2020 a scăzut cu 2% față de cel din etapa anterioară a studiului.

5% din studenți au declarat că au diferite tipuri de dizabilități.

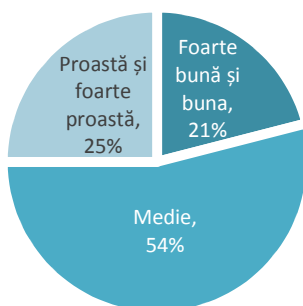
Aproape jumătate dintre studenții care au participat la studiu au vârsta mai mică de 22 de ani, **vârsta medie** pe întregul eșantion fiind de **25,2 ani**, iar mediana 22,3 ani. Aproape toți acești studenți se află în tranziție directă de la liceu către universitate. Totodată, aproximativ **2 din 10 persoane au vârsta de 31 de ani** sau mai mult, în acest grup aflându-se cei mai mulți studenți cu tranziție întârziată de la liceu la facultate.

II. Caracteristicile mediului familial din care provin studentele și studenții

Din graficul din dreapta se poate observa faptul că peste **6 din 10 studenți și studente provin din medii familiale în care niciunul dintre părinți nu a finalizat studii universitare**. România se situează peste media Uniunii Europene din punct de vedere al procentului de populație care nu a absolvit studii superioare, principalul motiv fiind cel mai probabil politica sistemului de învățământ din perioada socialistă în care accesul la învățământ universitar era restrictiv. Creșterea procentului de studenți fără părinți cu studii superioare ar putea indica un prim pas spre remedierea acestei situații.

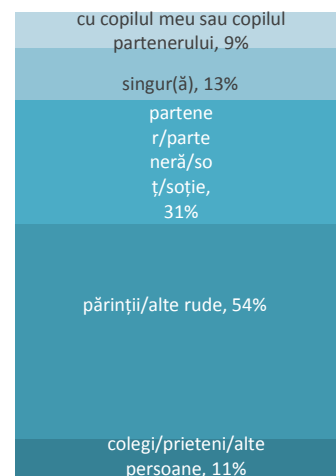
Percepție situație financiară

Mai mult de jumătate dintre studenți și studente apreciază faptul că familiile din care provin au o situație financiară medie, aproximativ 20%, bună sau foarte bună și aproximativ 25%, proastă sau foarte proastă. Cu alte cuvinte, **un sfert dintre studenții din România au șanse mici să se bazeze numai pe sprijinul familiei în perioada în care aceștia sunt studenți**.

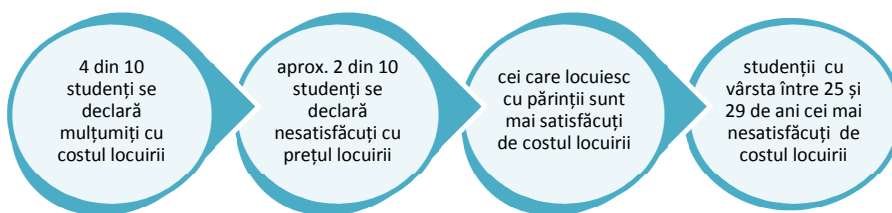
8% dintre cei ai căror **părinți nu au studii universitare** au declarat că **situația financiară a gospodăriei este bună sau foarte bună**, comparativ cu cei care au cel puțin un părinte cu studii universitare, care consideră în proporție de 34% că familia de proveniență are o situație financiară bună.

Locuiesc cu...

III. Situația locativă a studentelor și studenților

11% dintre respondenți au declarat că locuiesc împreună cu alte persoane (colegi, prieteni etc.) iar 54 % locuiesc cu părinții, aceste procente fiind semnificativ diferite de cele obținute runda precedentă (38%, respectiv 32%), cel mai probabil ca rezultat al pandemiei cauzate de Covid-19. De asemenea, 31% locuiesc cu partenerul/partenera și 9% cu copiii. Nu în ultimul rând, 13% dintre studenți au declarat că locuiesc singuri.

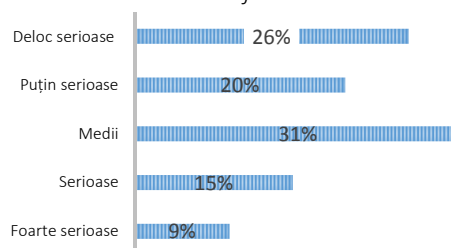

IV. Cheltuielile lunare ale studenților și resursele financiare și sursele de venit ale studenților

În ceea ce privește percepția studenților față de problemele financiare cu care se confruntă, se observă faptul că un procent semnificativ dintre respondenți (aprox. 46%) nu consideră că au probleme financiare grave.

Totodată, important de menționat este faptul că aproximativ 23% dintre cei care au răspuns la întrebarea privind propria situație financiară consideră că se confruntă cu un nivel ridicat al problemelor de natură financiară. Această polarizare accentuată în privința percepțiilor indică o inegalitate financiară accentuată între studenții care au participat la studiu.

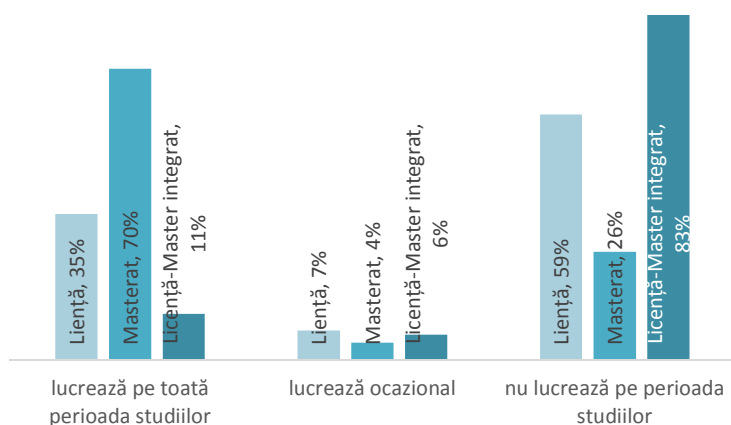
Percepția studenților privind dificultățile financiare cu care se confruntă

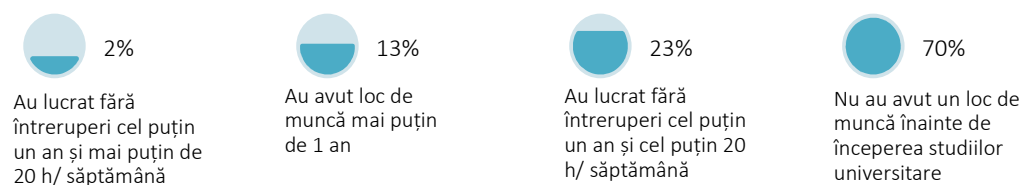
• Familia

Cei mai mulți dintre studenți sunt dependenți de sprijinul financiar al familiei (59%). Cei care au veniturile cele mai mari sunt persoanele dependente de propriul venit, urmate la o diferență mică de cele dependente de alte forme de sprijin financiar. Cele mai mici venituri le au persoanele dependente de sprijinul public oferit la nivel național, câștigând în medie de aproape 4 ori mai puțin decât cei dependenți de propriul venit.

V. Situația studenților pe piața muncii și bugetul de timp al acestora

39% din studenții care au participat la studiu au declarat că muncesc în timpul anului universitar, cu o creștere de 5% față de runda anterioară, iar 6% au fost angajați ocazional (în vacanțe). Totodată, din graficul din stânga se poate observa că majoritatea studenților care au un loc de muncă pe tot parcursul anului universitar studiază la nivel de masterat. De asemenea, după cum reiese din același grafic, majoritatea studenților înscriși în programe care au licență și masterat integrat nu se angajează în perioada cursurilor.

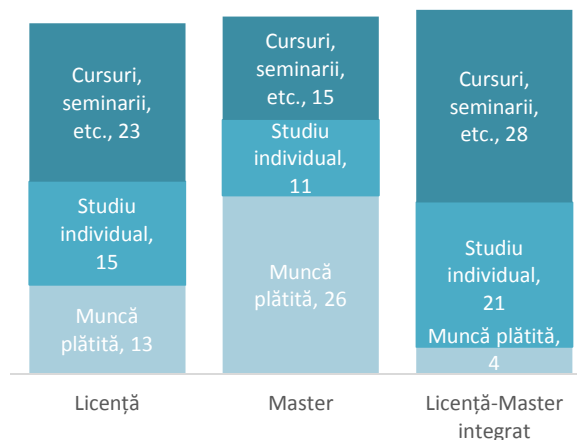

Experiența de muncă anterioară a studenților din România

23% dintre respondenți au avut un loc de muncă permanent pentru cel puțin un an și au lucrat cel puțin 20 de ore pe săptămână, 2% au avut un loc de muncă permanent pentru cel puțin un an și au lucrat mai puțin de 20 de ore pe săptămână, iar restul de 13% au avut un loc de muncă, dar pentru mai puțin de un an.

Bugetul mediu de timp al studenților

Pe parcursul unei săptămâni, munca plătită are, de departe, ponderea cea mai însemnată în bugetul de timp al studenților de la masterat, fiind semnificativ mai redusă în cazul studenților la licență, și ocupând un procent foarte mic din bugetul total al studenților care urmează studii de lungă durată. Diferențele majore se mențin și în ceea ce privește studiul individual, timpul aferent pe care îl alocă cei care urmează programe universitare integrate fiind cu 6 ore mai mare față de cel alocat de cei înscriși la studii de licență și cu 10 ore mai mare față de cel alocat de cei de înscriși la masterat.

VI. Mobilitatea internațională pentru studiu

Principala problemă invocată de studenții care au participat la un program de mobilitate în străinătate vizează aspectele de natură materială, urmată de separarea de cei dragi și de lipsa informațiilor. Totodată, din tabelul din dreapta se poate observa că doar pentru aprox. 12% din respondenții care au fost implicați într-un stagiu de mobilitate, competențele insuficiente în materie de cunoștere a unei limbi străine au reprezentat un obstacol.

Probleme întâmpinate de studenții care au fost într-un stagiu de mobilitate:

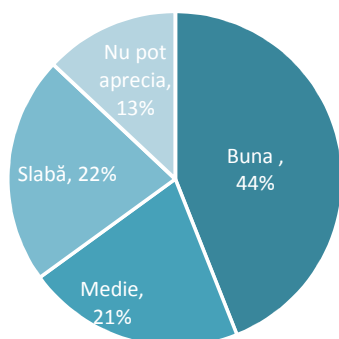
Construcții financiare suplimentare	37,9%
Separarea de partener, copii, prieteni, etc.	21,4%
Lipsa informațiilor de la instituția de învățământ superior	20,0%
Dificultatea integrării programului în structura programului curent de studii	16,2%
Probleme privind recunoașterea creditelor	15,1%
Pierderea locului de muncă	12,5%
Beneficii limitate pentru programul de studii urmat	12,5%
Lipsa competențelor lingvistice	12,2%
Admiterea limitată la aceste stagii	11,4%
Probleme ce țin de documentele de acces în țara vizitată (vize, etc.)	10,3%
Lipsa motivației	9,7%

VI. Evaluarea programelor de studiu

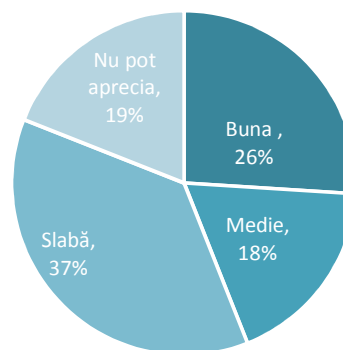
Întrebați dacă și-ar recomanda propriul program de studii, 21% dintre studenții respondenți au răspuns afirmativ, 22% nu sunt deciziși, iar 57% dintre aceștia au răspuns că nu ar recomanda programul parcurs de ei altor studenți.

Nu există consens din punctul de vedere al percepției privind propria pregătire și a competențelor proprii în vederea integrării pe piața muncii. Aceste rezultate sunt influențate și structura pieței muncii, care pentru anumite domenii de studii furnizează ocupații foarte apropiate de specializarea urmată (e.g. educație, medicină, tehnologia informației, inginerie etc.), în timp ce pentru celelalte domenii ocupațiile finale sunt mai puțin clare. În condițiile în care piața muncii este extrem de dinamică iar tipul de ocupații ce necesită studii universitare se schimbă cu o frecvență ridicată, un număr relativ mare de respondenți și respondente au răspuns că nu pot aprecia.

Auto-evaluarea pregătirii pentru piața muncii la nivel național

Auto-evaluarea pregătirii pentru piața muncii la nivel internațional

Auto-evaluarea pregătirii pentru piața muncii la nivel național

	Bună	Medie	Slabă	Nu pot aprecia
Educație	59%	15%	11%	14%
Agricultură. silvicultură. piscicultură și medicină veterinară	49%	17%	14%	20%
Sănătate și asistență socială	47%	22%	18%	12%
Afaceri. administrație și științe juridice	45%	22%	21%	12%
Arte și științe umaniste	42%	20%	23%	15%
Inginerie. Industrie și Construcții	42%	22%	25%	12%
Științe sociale. jurnalism și tehnologia informației	41%	23%	23%	13%
Științe naturale. matematică și statistici	39%	25%	21%	14%
Tehnologia informației și a comunicațiilor	38%	21%	31%	9%